

Mijn naam is Haasse

(foto Joris Docx)

Uitreiking eredoktoraten KU Leuven Verscheidenheid troef

Vorige donderdag, op lichtmis, kregen de teoloog Jürgen Moltmann, de biochemicus Roger Tsien, de ekonoom Eugene Fama en de schrijfster Hella S. Haasse een eredoktoraat aan de KU Leuven. Dat gebeurde zoals steeds met het nodige seremonieel: lofredes, toga's, klassieke muziek en achteraf een receptie. Een schare van 'hoogwaardigheidsbekleders', met bijvoorbeeld kardinaal Daneels, burgemeester Louis Tobback en minister Frank Vandebroucke, vervolledigde het spektakel. Vóór de academische zitting waren er ook enkele akties. Van het KVHV (zoals steeds), maar ook van behoorlijk verbolgen medewerkers van het multicultureel ontmoetingencentrum Pangaea.

Na de traditionele mis vertrokken de professoren richting Aula Pieter De Somer waar de academische zitting plaatsvond. Ter hoogte van de Universiteitshallen stond traditiegetrouw een delegatie KVHV-ers die stoet academisch op te wachten. Deze keer had hun demonstratie iets te maken met 'zendmasten'. Ieder waren er ook een twintigtal demonstranten van Pangaea, het nieuwe multicultureel ontmoetingencentrum voor studenten van de KU Leuven. Zij klaagden het universitaire beleid aan met betrekking tot dat centrum. Vanaf 1 februari is dat namelijk enkel nog geopend tijdens activiteiten (zie ook vorige Veto). Een 'doodsbrief' vermeldde tussen de 'familieleden' van Pangaea niet toevallig de sociale sektor aan deze universiteit als stiefmoeder.

Kreatief

De academische zitting in Aula Pieter de Somer begon zoals steeds met het welkomstwoord van rektor Dillemans. Daarin preeft hij oudburgemeester Alfred Vansina voor de goede verstandhouding tussen stad en universiteit tijdens de afgelopen zes jaar. Hij hoopte dat de samenwerking met burgemeester Tobback even vlot zou verlopen. Dillemans verwees ook naar zijn 'projekt van hoop' voor de universiteit. Daarmee legde hij de link naar de eerste edoctor, professor Moltmann, wiens belangrijkste werk

de 'teologie van de hoop' is.

Professor Delobel, dekaan van de fakulteit Godgeleerdheid, begon zijn lofredes voor Moltmann met een lang sitaats uit de opdrachtsverklaring van de KU Leuven over de universiteit als "kritisch denkcentrum binnen de katholieke gemeenschap". Hij noemde het sitaats de beste omschrijving van het wetenschappelijk werk en maatschappelijk engagement van Moltmann. Volgens Delobel heeft Moltmann de hoop teruggeven aan de teologie, en dat is een goede reden voor een eredoktoraat.

Biochemicus Tsien werd de tweede eredoktor. In zijn laudatio beklemtoonde professor Casteels het baanbrekende karakter van diens werk voor de moleculaire biologie. Volgens hem lauwerde de universiteit met dit eredoktoraat "één van de meest creatieve persoonlijkheden uit de biologische wetenschappen". Een drukke agenda heeft hij blijkaarook: hij was slechts de avond voor de uitreiking in Leuven aangekomen en olweer vertrokken vóór de traditionele feestmaaltijd.

Lauwer

Tsien benadrukte in een korte lezing het belang van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Niet alleen omwille van de "schoonheid" van wetenschappelijke ontdekkingen, maar ook omdat er volgens hem

een hechte band bestaat tussen fundamenteel en toegepast onderzoek. Zo haalde hij bijvoorbeeld aan dat inzichten uit fundamenteel moleculair onderzoek het mogelijk hebben gemaakt uitdroging bij hevige diarree effectief te behandelen. Men moet dus, aldus Tsien, ook in tijden van crisis geld blijven vrijmaken voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Dezelfde bekommernis was aan het einde van de plechtigheid trouwens ook te horen in de slottespraak van de rektor waarin die stelde dat het universitaire aandeel van tien procent in het onderwijsbudget "onbetamelijk laag is in vergelijking met de ons omringende landen".

Het derde eredoktoraat was voor professor Eugene Fama, een ekovervolg op pag. 2

Student Aid 1995 rond 'Universiteit & ontwikkelingssamenwerking'

Deze week gaat de jaarlijkse campagne van Student Aid van start. Nadat vorig jaar rond voedselveiligheid gewerkt werd, zijn er nu twee thema's: 'Grootsteden' en 'Universiteit en ontwikkelingssamenwerking'. Of het voor het grootste deel van de Leuvense studenten verder zal gaan dan een t-shirt of de konserten van Slagerij Van Kampen en Les Charmeurs, is natuurlijk zeer de vraag. In het wereldje zelf blijkt er in elk geval al veel belangstelling te zijn.

Twee jaar geleden slaagde Student Aid erin een kleine bom te doen ontploffen in de wereld van de NGO's (niet gouvernementele organisaties). Met het boek 'Het orkest van de Titanic' werd de werking van de ontwikkelingsamenwerking toen grondig in vraag gesteld. De stelling van het boek was onder andere dat de NGO's te imperialistisch werken en bijna geen rekening houden met de echte noden van de plaatselijke bevolking en met de mogelijkheden van die bevolking. Ontwikkelingsprojecten doen meer

Steun voor werknemers Boelwerf vanuit onverwachte hoek Arbeiders en studenten: één front?

Aktie tegen het faillissementsvonnis van de Boel, daartoe besloten onlangs de Werkgroepen en het Politiek en Filosofisch Konvent (PFK), geledingen van de studentenbeweging in Gent. Vrijdag jongstleden heeft ook de Sociale Raad van de Leuvense studentenbeweging zich hierbij aangesloten. Het 'verbond' doet spontaan denken aan de naweeën van 68. Het studentenengagement lijkt deze keer echter wel veel beperkter.

Op 20 december 1994 bepleitten de advocaten Piet van Eckhout en Rik Torrekens voor de handelsrechtbank in St-Niklaas het derdenverzet dat de werknemers van de Boelwerf aantekenden tegen hun op 30 november failliet verklaarde bedrijf. Steun voor de akties van de arbeiders kwam vanuit onverwachte hoek. Gentse studenten besloten hun solidariteit te betuigen door een 'twintigfrankaktie' op touw te zetten. Er werd twintigduizend frank ingezameld en overhandigd aan de Boelwerfbezitters. Het geld werd gebruikt om de stakingskas te spijzen. Dat extra geld kan men daar zeker gebruiken, de aktievoerders bezetten de werf immers al sinds 14 oktober. Maar nog belangrijker dan die luttele twintigduizend frank was toch wel de morele steun.

Handelsrechtbank

In hun verzet tegen het faillissement komen de vroegere werknemers immers meer en meer geïsoleerd te staan. De kandidaat-overnemers van de werf laten het één voor één afweten. De overheid is al lang blij dat de werf failliet is en is enkel nog bereid om over rekonversie te praten. De steun vanuit het vakbondsfrent brokkelt stilaan af en ook daar wordt rekonversie bespreekbaar, zoals blijkt uit de persberichten die vorig weekend verschenen. Bovendien is de tijd dat de kranten de Boelwerfproblematiek op

de eerste pagina blokletterden, al lang voorbij. Boel dreigt een stille dood te sterven.

De hele problematiek van de Boelwerf is vrij complex en heeft al een lange geschiedenis achter de rug. Het Boelprobleem draait in wezen rond een keiharde concurrentieslag. In West-Europa moet de scheepsbouwindustrie opboksen tegen de moordende concurrentie uit de lageloo landen, voornamelijk dan die in Azië. West-Europa heeft echter één troef: hoogtechnologische kennis. Terwijl de Aziatische landen zich vooral richten op het vervaardigen van serieproducten moet men voor de produktie van specifieke, hoogtechnologische schepen in Europa zijn. En dan met name ook bij Boel in Temse. In vergelijking met andere scheepswerven in de ons omringende landen ligt de produktieprijs van een schip bij Boel echter vijftien procent hoger. Dat komt vooral omdat in de scheepswerf sedert de jaren zeventig niet meer geïnvesteerd werd. Boel is verouderd. Volgens professor Chris Peeters van het Ruca wijzen studies echter uit dat na een opslapbeurt van 3,4 miljard de werf weer op volle toeren kan draaien en dat ze de concurrentie met veel gemak aanzaken.

Na een eerste faillissement van Boel in oktober 1992 kwamen de onderhandelingen op gang. Op dat ogenblik lagen er nog zeven onafgewerkte

vervolg op pag. 5

Louvain 3
Naar het schijnt had Felipe Gonzalez wat last van zijn Gal. Dat krijg je van teveel molotovcocktails te drinken op de receptieven van UCL. Ook aanwezig: Dehaene (die Baskische muts stond hem beeldig) en Elie Wiesel.

Historia 3
Historia is zestig jaar oud en wat blijkt? Gaan ze een manifestatie rond kunst en geschiedenis opzetten om dat te vieren. Als de kring er volgende keer ook nog de hele programmatie van VTM in betreft, krijgen ze er ook nog Veto's Gouden Bart bovenop.

Erasmus 6
Al wie volgend jaar op kosten van de gemeenschap in het buitenland wil gaan zuipen, aan de plaatselijke schonen (m/v) frunnikken en dubbele A's wil verzamelen zonder een klop uit te voeren: lezen die handel.

vervolg op pag. 4

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput • Vuurkruisenlaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 230850 • Telefax 016 228343

Dehaene doctor honoris causa aan UCL

Lessen in democratie

Op dezelfde dag als de KU Leuven vierde de zusteruniversiteit in Louvain-la-Neuve ook haar patroonsfeest. De universitaire overheid van de Universit  Catholique de Louvain (UCL) maakte van die gelegenheid gebruik om haar politieke boodschap over haar gehechtheid aan de democratie de wereld in te sturen. In aanwezigheid van een hele rits personaliteiten uit de Franstalige politieke wereld en van het vorstenpar, werd de graad van doctor honoris causa verleend aan de Spaanse socialistische eerste minister Felipe Gonzalez, aan onze premier Jean-Luc Dehaene en aan de joodse Nobelprijswinnaar literatuur 1986 Elie Wiesel als eminente verdedigers van de democratie.

Felipe Gonzalez werd voorgedragen door professor Philippe Van Parijs, verantwoordelijke van de Hooverleerstoel voor economische en sociale etiek aan de UCL. Van Parijs, die bekend staat als een fervent verdediger van een zo breed mogelijke solidariteit door transfers via de sociale zekerheid, loofde Gonzalez voor zijn streven om te verzoeken in nieuwe democratische staatsstructuren na de fascistische diktatuur van Franco.

In eigen land staan het prestige en de democratische verdiensten van Gonzalez echter ter discussie wegens zijn vermeende verantwoordelijkheid in het Gal-dossier. De Gal (Grupo Antiterrorista de Liberacion) is een paramilitaire eenheid die aanslagen uitvoerde op vermeende leden van de Baskische afscheidingsbeweging Eta. De huidige controverse draait rond

het feit dat nu verschillende hooggeplaatste personen, ook uit de verschillende regeringen van Gonzalez, weet bleken te hebben van de activiteiten van het Gal. Die activiteiten zouden zelfs bekostigd zijn met overheidsmiddelen. Over dat probleem en de Baskische kwestie werd, door B ti en Miguel, twee vertegenwoordigers van de Baskische politieke formatie Herri Batasuna, een persconferentie gegeven (zie ook vorige Veto). De aangekondigde protestactie beperkte zich echter tot het uitdelen van pamfletten.

Haen

Het versterken van de autonomie van de Spaanse regio's werd volgens Van Parijs in elk geval gekombineerd met een uitbreiding van de solidariteit

tussen de gemeenschappen via een nationale sociale zekerheid. De boodschappen voor de Belgische politieke wereld konden moeilijk duidelijker.

De tweede in de galerie der groten van de democratie volgens de UCL, is de Belgische federale eerste minister Jean-Luc Dehaene. Hij werd voorgedragen door François Martou, professor aan de UCL en voorzitter van de Mouvement Ouvriers Chriens. Deze loofde, in een stijl die opvallend geleek op die van Dehaene, het feit dat de federalisering van dit land niets anders heeft doen vloeien dan inkt. Er werd dan ook niet gearzeld om Dehaene op dezelfde hoogte te plaatsen als Vaclav Havel wegens zijn vastberadenheid en hardnekkigheid als bouw van democratie.

Toga

En duidelijk bewijs van zijn erkenning werd gezien in de voordracht van Dehaene door elf van de twaalf lidstaten van de Europese Unie als voorzitter van de Commissie. Als Europees federalist, verdediger van de 'konsertatie' en de sociale zekerheid, werd Dehaene geerd als man van de actie. In zijn lofrede toonde Dehaene zich de handige redenaar die zich beperkte tot een zeer veilige uitsluiting van algemeenheden waarmee men het moeilijk op redelijke wijze oneens kon zijn. Hij kreeg hiervoor opmerkelijk veel bijval van een tot de nok gevulde aula. Ook tijdens het debat met een RTBF-journalist en twee student-vertegenwoordigers heerste er een opvallend willend sfeer die soms meer weg had van een politieke meeting van de Franstalige kristendemokraten met een vleugje Belgicisme, dan van een kritisch debat. Men zou haast gaan denken dat al die franstaligen het spijtig vinden nooit voor

Penitentienstraat 13
3000 LEUVEN
(zijstraat Mechelsestraat)
Tel. & fax 016/20.14.09

Life Style Center

advertentie

FITNESS
AEROBICS
STPEAEROBICS
CARDIOFUNK
SAUNA
ZWEMBAD
STOOMBAD
VOETBAD
RELAXRUIMTE
ZONNEBANKEN
SNOOKER
AMERICAN POOL
BOWLING

Dehaene te mogen stemmen.

Als derde doctor honoris causa droeg Vincent Engel, prof in Metz en assistent Romaanse filologie aan de UCL, de joodse schrijver Elie Wiesel voor. Wiesel werd erkend als getuige van de shoah, profet en stem van de stemlozen die de dood vonden in de nazikampen. In zijn dankrede geen pletwalsstijl van de Dehaene maar de doorvoelde en bescheiden bezieling van een intellektueel die zijn geloof uitdrukte in een gemeenschappelijke geest die de mensen "malgré tout" verenigt en in staat stelt samen een menswaardige maatschappij op te bouwen.

Na weglating van alle plechtstatigheid en verpakking in bloemrijke termen bevatten de lofodes van de drie eredoctores duidelijke politieke signalen. De Franstalige kristendemokraten zijn erg tevreden met de staats-hervorming en zeker met de nietfederalisering van de sociale zekerheid. De plechtigheid had dan ook als hoofdbedoeling de banden met de politieke wereld aan te halen, vooral dan binnen de eigen kristelijke zuil. Dehaene's al dan niet vermeende verdiensten voor de democratie waren blijkbaar de uitgelezen beledigende toga voor deze boodschap.

Dirk De Bi vre

Zestig jaar Historia

De band tussen geschiedenis en kunst

zeven februari 1995 zestig jaarjes uitblazen. Ter gelegenheid van dat verjaardagsfeest organiseert de kring tal van activiteiten, met als topser een kunstwedstrijd en bijhorende tentoonstelling. Onder het motto 'Sporen uit het verleden', wil Historia bewijzen dat het niet enkel kan scoren op amusementsvlak, maar dat het eveneens in staat is een serieus en origineel cultureel project uit de grond te stampen.

In oktober 1994 werd door Historia een wedstrijd uitgeschreven voor hedendaagse beeldende kunstenaars. Aan potentiële kandidaten werd gevraagd een persoonlijke interpretatie van de wederzijdse beïnvloeding van geschiedenis en kunst in hun werk naar voor te brengen. Op deze manier wil de kring uiteindelijk een band scheppen tussen de historicus en de kunstenaar. De ene is een wetenschapper, die het verleden als zodanig analyseert, de ander benadert hetzelfde verleden op een creatieve manier. Volgens Historia kan samenwerking voor beide partijen een verrijking betekenen.

Vanachter

Reaktie uit het artistieke wereldje bleef niet uit. De interesse voor het project was zo groot dat aan de hand van fotomateriaal een selectie doorgevoerd moest worden tussen de ingezonden werken. Twee-entwintig kunstenaars werden uitgekozen. Zo is er bijvoorbeeld Wladimir Moszowski, een kunstenaar die dit jaar ook aan Ithaka, het jaarlijks project voor beeldende kunst van Kultuurraad-Stuc, zal meewerken. Een andere naam die bij sommigen van u misschien een belletje zal doen rinkelen is Eran Schaefer. Hij is een jonge, Brusselse, joodse kunstenaar die vaak met taal werkt. Al bij al geeft de deelnemerslijst de indruk dat de wedstrijd vooral jonge, relatief onbekende kunstenaars heeft aangesproken. 'Sporen uit het verleden' is voor die mensen dan ook een kans om een groter publiek te bereiken.

Redenen voor de grote respons uit de artistieke wereld zijn niet ver te zoeken.

De catalogus van de expositie wordt namelijk niet alleen in boekvorm uitgebracht, maar ook op dit wereldwijde computernetwerk ingevoerd.

De sculpturen, schilderijen, ruimtevoorstellingen en voorwerpen werden voorgelegd aan een geerd gezelschap. Historia wou voor deze speciale gelegenheid een gedegen jury samenstellen. Bovendien was het de bedoeling zowel het aspect kunst als het aspect geschiedenis aan bod te laten komen. Uit de kunstwereld komen Daan Rau, die ondermeer hoofdredakteur van het kunsttijdschrift De Witte Raaf is, en Johan Swinnen, directeur van de Koninklijke Akademie voor Schone Kunsten Antwerpen en van het nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten. Professor Lutgarde Pil, docente aan de afdeling Kunstgeschiedenis van de KU Leuven, is voorzitter van de jury. Een tweede historicus is professor Leon Van Buyten, voorzitter van de Permanente Onderwijscommissie van Geschiedenis van de KU Leuven. Tenslotte is er nog de voornoemde Willy Vankeirsbilck, diensthoofd van de af-

deling Volksontwikkeling en Bibliotheek. Dit is trouwens niet het enige tentoonstellingsproject dat Historia voor ogen heeft. Op stapel staat nog een kleinere expositie over de geschiedenis van de kring. De enige hindernis die daarvoor nog genomen moet worden, is het verzamelen van het nodige materiaal. Ook een repro-uitgave van alle jaargangen van kringblad Historia is een droom die Historia graag verwezenlijkt zou zien. Misschien is dat teveel hooi op de vork van de kring, want bij deze droom staan nog vele vraagtekens.

Mysterie

Historia wil met dit project duidelijk enkele grenzen verleggen, en een nieuwe impuls geven aan haar werking, vooral op cultureel vlak. Hoewel 'Sporen uit het verleden' het belangrijkste en meest prestigieuze onderdeel vormt van haar verjaardagsweek, besteedt de kring ook aandacht aan de ludieke kant van de zaak. Door een min of meer gelukkig 'toeval' valt de jaarlijkse feestweek van Historia vlak na de verjaardagsweek, zodat het geheel opgevat is als een veertiendaagse. Alles begint op dinsdag, zeven februari, de dag waarop het precies zestig jaar geleden is dat Historia het licht zag. Tijdens een reuze-kwis, 'Het grote Bibspel', moeten studenten geschiedenis in groepjes van vier of vijf, zestig vragen oplossen. Aan elk jaar sinds 1935 is een vraag verbonden. Ook overdag wordt in de lessen voor een verrassing gezorgd, die volgens mysterieus lachende presidiumleden 'zeer lekker' zal zijn. Wie het allemaal niet vertrouwt, of wie het net wel vertrouwde en bedrogen is uitgekomen, kan zijn ellende 's avonds doorspelen op de obligate verjaardagsfuif met gratis vat bier en cola.

Begravenis

Als je dan net in stemming komt om te feesten, zal je toch even moeten wachten. Historia heeft namelijk een adempauze van enkele dagen ingelast. De daaropvolgende feestweek is zoals gezegd een vlag die ook de jubli-

leumlading dekt. De activiteiten gaan zowel door onder de noemer van zestig jaar Historia, als in de sfeer van de traditionele feestweek. Met een geboorte van de week op zondagavond en een heuse begrafenis van het feesten op vrijdagmiddag (waarschijnlijk voorgedaan door professor De Keyzer), wordt het geheel in een origineel kleedje gestoken. Hiermee was blijkbaar alle inspiratiekruid vershoten, want de andere dagen worden gevuld met ondermeer een kants, een videonacht, een sportdag, een piamaafuif en een gokspelevaand. De bekende ingrediënten dus, die allemaal samen toch een gevulde feestcocktail vormen. Dit feest zal bij de geschiedenis-

studenten in ieder geval zijn sporen nalaten.

Kristien Michiels

De plechtige opening en vernissage van 'Sporen uit het verleden. Een artistiek project met hedendaagse kunstenaars' vindt plaats op maandag 6 februari om 19.00 u in de leeszaal van de Centrale Bibliotheek. De tentoonstelling in de expositieruimte van diezelfde bibliotheek is vanaf dinsdag 7 tot en met zaterdag 18 februari geopend op elke werkdag van 8.30 tot 19.00 u en op zaterdag tot 12.00 u. De digitale versie van de tentoonstelling is vanaf 6 februari beschikbaar onder <http://www.arts.kuleuven.ac.be/sporen.html>.

L'art pour l'histoire

(foto Nixon BBN)

Achtste editie van het Europees Salon van de Student *Socrates in Brussel*

Van woensdag 8, tot zaterdag 11 februari vindt in het tentoonstellingspark op de Heizel in Brussel voor de achtste maal het Europees Salon van de Student plaats. Deze gigantische beurs wil informatie bieden over studiemogelijkheden in België en Europa. Maar ook de Verenigde Staten en Canada zullen vertegenwoordigd zijn. Naar aanleiding van het Salon boog Veto zich over het onlangs goedgekeurde Socratesproject. Dat betekent een uitbreiding en aanvulling van het oude Erasmusprogramma.

Meer dan vierhonderd universiteiten en hogescholen zullen op het Salon inlichtingen verschaffen over hun opleidingen en programma's. Daarnaast wil het Salon jongeren ook aanmoedigen bij het solliciteren en hen inlichten over de arbeidsmarkt. Daarvoor worden er elke dag bezoekerskonferenties georganiseerd. De ontwikkelingssector, het zelfstandigenstatuut, internationale carrières, ontdekkingsreizigers, en de

VDAB zullen er aan de beurt komen.

Niet voor studenten, maar voor de professoren vindt bovendien nog de Euromeeting plaats. Deze jaarlijkse bijeenkomst van academische professionals over Europese onderwijs- en beleidskwesties wordt dit jaar geïntegreerd in het Salon van de Student. Er zal informatie verschaft worden over het onlangs goedgekeurde Socratesprogramma. Dat dit nodig is, bleek al bij de voorstelling ervan door Edith

Cresson, nieuw Eurokommissaris van Onderwijs. Toen bleek dat zelfs zij moeilijkheden ondervond om dat programma in zijn precieze betekenis en toepassing uiteen te zetten. In mei hoopt men een gids te publiceren die een en ander verduidelijkt. Op de opening van de Euromeeting zullen Edith Cresson en de Belgische onderwijsministers Mahoux en Van den Bosch alvast uitwijzen over enkele aspecten van het Socratesproject. Dat project belangt echter niet alleen professoren, maar ook studenten aan.

Budget

Op woensdag 25 januari bereiken de Raad, de commissie en het parlement van de Europese Unie eindelijk een compromis over het Socratesprogramma. Dat moest volgens de planning al sinds 1 januari in werking getreden zijn. Voornaamste discussiepunt was het budget. De commissie vroeg één miljard ecu, het parlement wilde nog meer. De Raad daarentegen pleitte voor 760 miljoen ecu als een realistisch bedrag. Het voorwaardelijk akkoord dat bereikt werd, bepaalt dat de middelen voor Socrates 850 miljoen ecu, ongeveer 32 miljard frank zullen bedragen. Het parlement be-

slusst dat de mogelijkheid tot veranderingen in dat budget open werd gehouden door de inlassing van een evaluatie na twee jaar.

Kontakt

Betekent dit nu het einde van het Erasmusstijfperk? Neen, Erasmus blijft bestaan, maar wordt een onderdeel van Socrates. Dat project bevat nog twee andere luiken, ten eerste Comenius dat zich richt op uitwisselingsprojecten in het secundair onderwijs, en ten tweede de meer horizontale programma's, zoals Lingua. Vooral dat Comeniusprogramma is nieuw. Het breidt de voordelen van Erasmus uit naar de scholen. Opmerkelijk is dat daarbij speciale aandacht wordt besteed aan kinderen van migranten, reizende mensen en zigeuners.

Ook wat de organisatie van de uitwisselingen betreft zal het een en ander veranderen. Freddy Evens van het

Erasmusagentschap in Brussel: "Voor een interuniversitaire samenwerking in het kader van Erasmus bestond wel al een vorm van centraal beleid, maar veelal was het voldoende dat een professor een akkoord bereikte met een kollega in het buitenland en daarbij de goedkeuring van de rektor kon verkrijgen. Toch bracht dit werken op twee niveaus soms verwarring met zich mee. Nu zal er echter een instelling met een internationaal profiel gekreeft worden die instaat voor het verloop van die contacten. Een doorgedreven centralisatie dus. Persoonlijk denk ik dat dat de contacten zal bevoorwaarden."

Barbara Van Hoestenbergh

Het Europees Salon van de Student vindt plaats van 8 tot 11 februari in het tentoonstellingspark van de Heizel in Brussel. Het is open van 10.00 tot 19.00 u en de toegangsprijs voor studenten is 200 fr..

Erasmus in Leuven *Is het daar koud?*

Het Erasmusprogramma (European Action Scheme for the Mobility of University Students) werd in 1987 goedgekeurd door de Raad van de Europese Gemeenschap. Doel was de mobiliteit en samenwerking van studenten en docenten binnen de unie te bevorderen. Naar aanleiding van het Europees Salon van de Student en de goedkeuring van het nieuwe Socrates-programma ging Veto op zoek naar Erasmuservaringen in Leuven, zowel van hen die gingen als van degenen die kwamen.

Om dat mobiliteitsdoel te bereiken werden door de EG financiële middelen ter beschikking gesteld. Het grootste deel van de projecten zijn studentenuitwisselingen. Voor een periode van drie maanden tot een jaar kunnen studenten langs deze weg hun moederland en -universiteit inschrijven voor een min of meer eksotische bestemming.

Het in het buitenland afgelegde programma dient in de studies te passen en wordt door de thuisuniversiteit dan ook als volwaardig, of toch als equivalent gekwoteerd. Naast studenten-uitwisselingen wil Erasmus ook de ontwikkeling van gemeenschappelijke studycycli en intensieve cursussen voor universiteiten van verschillende lidstaten bevorderen. In 1992-93 werden de (toenmalige) landen van de Europese vrijhandelsassociatie (Oostenrijk, Finland, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen, Zweden en Zwitserland) in de akkoorden opgenomen.

De KU Leuven heeft van bij het begin een grote interesse voor het project getoond. In het afgelopen academiejaar vertrokken 633 Leuvense studenten met een Erasmusbeurs naar het buitenland. De meeste van hen waren Rechtstudenten (111). Daarna kwamen de studenten van Toegepaste Wetenschappen (43) en Sociale Wetenschappen (38). De overige fakulteiten hadden een klein tot zeer klein aantal Erasmusstudenten. Farmaceutische Wetenschappen bijvoorbeeld had er twee en Kerkelijk Recht geen enkele.

Peter

De organisatie van het verblijf moet in principe door de student zelf geregeld worden. Daarbij kan hij hulp krijgen van de betrokken fakulteit. Peter, student geschiedenis, studeerde vorig jaar voor zes maanden in Bielefeld, Duitsland. "Bij mijn aankomst werd ik geholpen door de professor die verantwoordelijk was voor het project. Die hielp me ook bij het zoeken van een kamer." Iets wat andere Erasmusstudenten vaak zelf moeten doen. Het onthaal van de studenten wordt immers volledig georganiseerd door de verantwoordelijke voor het project op de fakulteit. Veel hangt dus af van zijn inzet. "Op de Dienst Internationale Relaties van de universiteit in Bielefeld hielp men met het in orde brengen van de formaliteiten. Er werd ook een

taalkursus voor Erasmusstudenten georganiseerd", vervolgt Peter. Hij volgde in Bielefeld een seminarie en legde er twee mondelinge eksamens af. In Duitsland is dat eerder uitzonderlijk: de studenten worden gewoonlijk gekwoteerd op hun seminarier werken.

Voorwaarde

Ook Leuven is een bestemming voor vele Erasmusstudenten. Het afgelopen jaar studeerden 421 buitenlandse studenten in Leuven in het kader van een Erasmusprogramma. Dit jaar zouden dat er volgens Frie Van Grunderbeek van de Dienst Internationale Relaties 370 zijn. De meeste van hen zijn Nederlanders, Spanjaarden, Italianen, Duitsers of Britten en zij studeren Rechten, Economie of Letteren. Dikwijls volgen ze les in het Engels. In Leuven kunnen zij terecht op de Dienst Internationale Relaties en op de Sociale Dienst voor Buitenlandse Studenten. Verdere invulling van onthaal en activiteiten hangen ook hier af van de fakulteit. In iedere kring is er een verantwoordelijke voor Erasmus. Stefan Vandoele is Erasmusverantwoordelijke van de studenten van de Landbouwfakulteit: "Dit jaar studeren er maar zeven van onze studenten in het buitenland in het kader van een Erasmusprogramma, en er is maar één buitenlandse Erasmusstudent aan onze fakulteit. Voor onze studierichting is het nog steeds erg moeilijk lessen te volgen in een ander land. Wel trekken vele studenten later naar het buitenland bij het maken van hun thesis, maar dat is dan meestal al buiten de EU en buiten het Erasmusprogramma." Iedere student kan in aanmerking komen voor een Erasmusbeurs, indien hij er niet al eerder één heeft gekregen. Voorwaarde is wel dat de thuisuniversiteit de studierichting in de andere lidstaat academisch volledig erkent.

Martin

Martin is Erasmus-'freemover' uit Noorwegen: "Freemovers zijn studenten die buiten bestaande overeenkomsten tussen universiteiten een beurs toegewezen krijgen. Ik kon zelf dan ook mijn programma regelen. Ik wou Sociale en Culturele Antropologie studeren, en nadat de fakulteit hier in

Leuven mijn aanvraag aanvaard had, kon ik vertrekken." Martin behield zijn studieleening van de Noorse overheid. Dat is één van de troeven van het Erasmusrecept: studenten die een beurs of lening van de nationale overheid genieten behouden die. Erasmusbeurzen zijn echter niet combineerbaar met andere mobiliteitsbeurzen. De Erasmusmobiliteitsbeurzen zijn dan ook geen beurzen in de gebruikelijke betekenis van het woord. Ze zijn bedoeld om de meerkosten van het verblijf in het buitenland te dekken: reiskosten, een verschil in levensstandaard, taalkursussen en dergelijke kunnen op die manier gefinancierd worden.

Vanaf 1993-94 worden de beurzen uitgerekend op basis van het inkomen van de ouders. Daarbij wordt ook rekening gehouden met het kadastraal inkomen en het aantal personen ten laste. Vorig academiejaar zou het gemiddeld uitgekeerd beursbedrag zo'n negendertig frank per maand bedragen hebben. Van Grunderbeek: "De financiële toestand van de ouders speelt nooit een rol bij de selectie. Wanneer er meerdere kandidaten zijn worden die geselecteerd op basis van hun academische prestaties, talentkennis en motivatie. Alleen bij het bepalen van het beursbedrag wordt rekening gehouden met het inkomen van de ouders."

Jan

Studeren in het buitenland wordt door de meeste studenten als een interessante, vrijmakende ervaring aangevoeld. Jan studeerde economie in Denemarken: "Ik voel me echt veranderd. Meer open voor andere mensen en andere culturen. Ik kreeg de smaak van het reizen te pakken. In januari vertrek ik opnieuw met een beurs. Ditmaal in het kader van een MBA-programma in Californië." Boeiend, soms ook moeilijk. Martin: "Ik dacht dat men in Leuven Frans sprak. Gelukkig spreekt bijna iedereen hier Engels. Ik denk dat buitenlanders in Leuven de tipische moeilijkheden hebben. Mensen stellen je steeds dezelfde vragen, zoals 'Waar kom je vandaan, is het daar niet koud, hoe lang blijft je?' Soms word je daar wel moe van. Om vrienden te maken heb je gewoon veel tijd nodig. Je komt hier in Leuven aan en je kent niemand. Maar na een tijdje vind je wel mensen die je liggen, en voel je je steeds meer thuis." Veel Erasmusstudenten zullen dat gevoel herkennen. Vooral buitenlanders leren ze snel kennen. De mensen van het land zelf zijn moeilijker te bereiken. Zij hebben hun eigen leven daar en zitten niet op die vreemdelingen te wachten. Erasmusstudenten houden er in vele gevallen vrienden uit heel Europa op na. De echte uitdaging ligt er dan ook in uit dat besloten internationale klubje te breken en de 'mensen van ginder' te leren kennen.

Barbara Van Hoestenbergh

Erasmusaanvragen kunnen nog tot eind februari bij de promotor van het project binnen ieders fakulteit ingediend worden.

Erasmus opgeslokt. Dan nog liever de gifbeker. (foto Frank Viaene)

Tex Mex Restaurant New Mexico
Boekhandelstraat 5 Leuven
(naast politiebureau en stadhuis)
016 20 74 45

Studentenmenu van de maand aan 390 Bfr
(alleen geldig van 11u30 tot 14u)

Sopa de pollo
Chille con carne of Tallarines Mexicana
Glas wijn

Alle dagen open van 11u30 tot 14u
en van 18u tot 23u
gesloten op woensdag en zaterdagmiddag

Als de Kerk de jongste tijd het nieuws haalt, is het zelden in positieve zin. Uit enkele op zijn minst merkwaardige uitspraken en handelingen van haar leiders getuigt de moeite die zij hebben om de Kerk een plaats te geven in de postmoderne tijd. Zo kon de Kerk op niet veel bijval rekenen voor haar standpunten op het wereldbevolkingscongres in Kairo. Ook haar houding in de Haitikrisis, waarbij Rome de democratisch verkozen priesterpresident Aristide afviel, zette kwaad bloed. In ons land was het Vatikan het afgelopen halfjaar tweemaal het middelpunt van een storm van protest. Na de polemiek rond vrouwelijk priesterschap, kwam in België ook forse kritiek op de afzetting van Monseigneur Gaillot. Een beetje ongerust trok Veto naar professor Dobbelaere met slechts één vraag op de vrome lippen.

Veto: Is de Kerk in crisis?

Karel Dobbelaere: «Sociologisch onderzoek heeft uitgegeven dat mensen op geloofsvlak aan 'bricolage' doen. Ik noem dat 'religie à la carte': men stelt zijn eigen menu samen met elementen uit zijn eigen en andere godsdiensten, de wetenschap of het bijgeloof. De bisschop van Gent, Monseigneur Lustermans heeft gezegd dat zoets voor de Kerk onaanvaardbaar is, omdat het alleen aan het Magisterium toekomt te bepalen wat men hoort te geloven. Andere Kerken hebben het daar niet zo moeilijk mee. In de protestantse Kerk staat het individu centraal tegenover zijn god, en kan de gelovige met de hulp van de gemeenschap als het ware zelf zijn keuzes samenstellen. In de katholieke Kerk staat er tussen individu en God een institutie die bepaalt wat er gedaan moet worden.»

Monopolie

Veto: Zit in die religie à la carte een antwoord van het geloof op de moderniteit?

Dobbelaere: «In onze maatschappij is een structuur ontstaan waarbij het individu vrij gelaten wordt in zijn keuze, bijvoorbeeld op economisch vlak of in het onderwijs. Wij zijn geneigd die vrijheid vanuit andere gebieden over te dragen op de Kerk, maar de roomse Kerk kan niet leven met een mondig en vrij individu, ook al zit ze vast in een moderne samenleving.»

Veto: Frans Verleyen stelt in Knack dat de Kerk een historische instelling is die zich helemaal niet hoeft te conformeren aan de moderne samenleving. Is dat een geldige redenering?

Dobbelaere: «Het is zo dat al die nieuwe systemen zoals economie, onderwijs of kunst pas vaste vorm hebben gekregen in de moderniteit, terwijl de Kerk een instituut is dat haar structuur kreeg in de oudheid en de middeleeuwen. Dat is het probleem van de traditie. De Kerk staat op drie benen. Ten eerste is er het evangelie. Daaruit worden bepaalde elementen beklemd en andere niet, dat vormt dan de traditie. Ten slotte is er het Magisterium dat claimt dat zij alleen de traditie kan bepalen en de basisdokumenten interpreteren. Kardinaal Dannaels zei over de problematiek rond vrouwenpriesters dat de Kerk onmachtig is. Ik noem dat de macht van de onmacht. De Kerk heeft eigenmachtig haar structuur uitgebouwd. Ze heeft zelf bepaald wat tot de traditie behoort en wat niet en behoudt zichzelf het monopolie voor over die traditie.»

Veto: Wordt het belang van traditie overschat of onderschat?

Dobbelaere: «Wat de Kerk traditie noemt, is alleen maar de traditie zoals zij ze leest. Neem de kwestie van het priesterambt. Rome zegt dat het priesterchap teruggaat op de apostolische successie. Maar het priesterambt is er pas na vier eeuwen kristendom gekomen, na een herinterpretatie van de agape, en het begrip apostolische successie stamt pas uit de tweede eeuw! Daarvoor kende de Kerk alleen presbiteren, 'ouderlingen' zeg maar, en diakenen. Er is dus altijd een ontwikkeling geweest onder invloed van de omgeving, maar alleen die ontwikkeling die het Magisterium stuurt, is toegestaan. Men negereert de rijkdom aan ambten uit het verleden.»

Veto: De definitieve uitsluiting van vrouwen voor het priesterambt in de katholieke Kerk was voor u de aanleiding om over te stappen naar de anglicaanse Kerk. Was die kwestie dan zo fundamenteel voor u?

Dobbelaere: «Het priesterchap voor vrouwen was slechts een aanleiding. Waar ik mij in het bijzonder aan gestoord heb, is het definitieve van de uitspraak. Ik heb al meermaals moeilijkheden gehad met de standpunten van de katholieke Kerk, bijvoorbeeld over geboorteregeling, invitrofertisatie, en ook met het priesterambt voor vrouwen ben ik allang bezig. Maar tot dan toe bleef de discussie altijd open. Nu niet meer. Dat kan ik niet aanvaarden. Had de paus op een dergelijke wijze een andere discussie beslecht, dan had ik precies hetzelfde gedaan. Een kerk is voor mij maar een levende kerk als er een konfrontatie van ideeën, discussie mogelijk is.»

Veto: Waarom de anglicaanse Kerk?

Dobbelaere: «Als je gelovig bent, kun je je geloof alleen maar in een geloofsgemeenschap verderzetten. De Kerk die het dichtst staat bij de Kerk waarin ik ben opgegroeid, is de anglicaanse. Die geeft bovendien een antwoord op mijn problemen: er is discussiemogelijkheid, geen monopolie van het Magisterium en er is inspraak van leden. Daarbij biedt de anglicaanse Kerk een grote variatie: van de High Church die heel dicht bij de katholieke Kerk staat, over de meer liberale Broad Church tot de meer evangelische Low Church.»

Professor Dobbelaere klappt uit de biecht "Het is niet opportuun dat de paus thans naar België komt"

Er is iets aan het rotten in Vatikanstad. Enkele recente standpunten worden de Heilige Vader allerminst in dank afgenomen. Een van de proteststemmen is die van Karel Dobbelaere, professor godsdienstsociologie en prodekaan van de faculteit Sociale Wetenschappen aan de KU Leuven. In juni vorig jaar besloot hij zelfs over te stappen naar de anglicaanse Kerk uit protest tegen de definitieve uitsluiting van vrouwen voor het priesterambt. De laatste weken kwam de katholieke Kerk opnieuw onder vuur, nadat de populaire Franse bisschop Monseigneur Gaillot door Rome 'naar een onbestaand bisdom werd getransfereerd'. Een moeie aanleiding voor een gesprek met prof Dobbelaere 'babbelaere'.

Veto: Is uw overstap een daad van verzet of toch een bekering?

Dobbelaere: «Ongetwijfeld een daad van verzet. Ik wil niet langer blijven in een kerk die geen rekening houdt met het individu. Er was ook nog een tweede punt. Wij hebben hier al vele studies gemaakt over kerkelijk leven, maar nooit kregen wij daar enige reactie op of erkenning voor. Noch als leek noch als professioneel word je erkend in de Kerk als gesprekspartner. Daarom wou ik mijn nek uitsteken. In de sociologie bestaat de theorie van de impliciete consensus: zijgen is toestemmen. Wij aan de unief zijn erg vrij om te zeggen wat we willen want men ons professioneel nauwelijks raken. Anderen hebben die luxe niet. De universiteit moet die vrijheid van spreken durven gebruiken. Wij zijn verplicht om onze mond open te doen.»

Veto: Hoe heeft men aan de unief gereageerd op uw overgang?

Dobbelaere: «Erg positief. De rector en collega's toonden veel begrip. Ook alle studentenbewegingen stuurden mij een steunbetuiging. Er zullen wel collega's zijn die problemen hadden met de stellingen van Blanpain, Torfs of mezelf, maar niemand heeft me daar ooit over aangesproken.»

Veto: Had u op voorhand overleg gepleegd?

Dobbelaere: «Ik heb onmiddellijk naar de rector gebeld om mijn besluit bekend te maken. Hij zei me mijn geweten te volgen. Ik heb ook naar de woordvoerder van de kardinaal gebeld om hem te verwittigen dat ik mijn overgang publiek ging maken. Maar toen is de pers er opgesprongen. Het is die overdreven media-aandacht buiten mijn wil om die kwaad bloed heeft gezet bij de bisschoppen.»

Burgerlijk

Veto: Blijkbaar heeft de Kerk moeite met de mediativering van elk debat want ook aan Monseigneur Gaillot wordt verweten dat hij de media gebruikt om zijn mening te verkondigen.

Dobbelaere: «Dat is een geheel andere zaak. In mijn geval zijn het de media die er een event van hebben gemaakt, iets wat ik verkeerd heb ingeschat. Niet dat ik er spijt van heb: 'nou, je ne regrette rien' (lacht). Nu is er tenminste een discussie gaande. Wat Gaillot en de media betreft, het is toch wel flauw dat Gaillot niet mag wat de paus voortdurend doet. Waar anders dan in de media moet je je boodschap verkondigen? Toch niet in bijna lege kerken! Als die bisschop goed overkomt en hij heeft een boodschap, laat hem dan toch spreken.»

Veto: Staat u achter Gaillot?

Dobbelaere: «Hij heeft wat geloof betreft nooit iets verkeerd gezegd. Men verwijt hem alleen dat hij met betrekking tot puur kerkelijke en kerkrechtelijke aangelegenheden andere standpunten inneemt dan de paus en dat hij een politieke rol speelt door zich niet akkoord te verklaren met bepaalde beslissingen van de Franse minister van Binnenlandse Zaken Pasqua. Maar kan men hem aanwijzen dat hij ook heeft voor de marginalen? Dan moeten ze niet meer zeggen dat Kristus ook onder de marginalen kwam, dan moeten ze dat ook maar uit de traditie schrappen.»

Veto: Het protest tegen de uitsluiting van vrouwelijke priesters en de afzetting van Gaillot blijft grote deels wel beperkt tot ons land.

Dobbelaere: «In Nederland hebben ze dertig jaar geleden al gevochten en ze hebben alleen maar klappen teruggekregen. Ze zijn de strijd mee. Diegenen die nu nog in het lijntje lopen, zijn zij die altijd ja zeggen. Als het zo verder gaat, houden ze alleen maar gedwee' schapen over. Nu met Gaillot merk je dat er zich een hele hoop mensen engageren die al dan van de rand van de Kerk staan of anderen die stevig verankerd zitten in de Kerk maar zich in de steek gelaten voelen door hun bisschop.»

Veto: Worstelt de Kerk niet met de tegenstelling tussen Noord en Zuid in geloofskwesties? Vrouwelijke priesters zouden in Afrika momenteel toch niet aanvaard worden?

Dobbelaere: «Zeker. De grote fout die Rome maakt is dat ze een uniform patroon vil opleggen in de gehele Kerk. Afrikaanse bisschoppen zouden graag zien dat **gehewde mannen priester** kunnen gewijd worden. Een man moet daar immers de lijn van de familie voortzetten en een priester breekt met die familielijn. Bovendien is het huwelijk in Afrika van groot belang voor het sociaal statuut in de gemeenschap. Daarom stel ik een soort partikularisme voor waarbij men rekening houdt met de verschillen in cultuur en waarbij men open staat voor andere vormen van priesterschap. Waarom moet alles in de Kerk uniform zijn als de gehele cultuur verschilt? Hoewel het toch ook het Europees burgerlijk patroon is dat vorm heeft gegeven aan de katholieke Kerk.»

Veto: Volgt u Gaillot ook in zijn standpunten over bijvoorbeeld antikonsceptie?

Dobbelaere: «Uiteraard. Net zoals economie en onderwijs zich aan de Kerk hebben onttrokken, wensen ook ouders autonoom te kunnen beslissen over gezinsplanning. Maar zouden er nog tien procent onder de gelovigen zijn die zich sto-

ren aan dat verbod van de paus?»

Veto: Gaat u dan zover als de minister van Volksgezondheid Magda de Galan die de paus een moordenaar noemde omdat hij vele doden in Afrika op zijn geweten zou hebben met zijn standpunten over antikonsceptie en condoomgebruik?»

Dobbelaere: «De uitspraken van de paus in Ruanda en in andere ontwikkelingslanden zijn op zijn minst onverantwoord, misschien zelfs immoreel, omdat hij geen enkele rekening houdt met het probleem van de overbevolking. Hij moet beseffen dat door zijn toedoen mensen op de wereld worden geworpen in een mensonterende situatie. Als hij zo'n dingen zegt zou men hem resoluut de microfoon moeten weigeren.»

Veto: Zou men hem in Leuven ook niet de microfoon moeten weigeren?

Dobbelaere: «De Franstalige tegenhanger van het ACW heeft gezegd dat het niet opportuun is dat de paus nu naar België komt. Ik sta daar volledig achter, en men moet dat openlijk en duidelijk zeggen. Ik hoop dat als hij komt men hem duidelijk zal maken dat men het onens is met hem.»

Autoritair

Veto: Moet de universiteit hem ontvangen?

Dobbelaere: «Als de rector de paus publiek ontvangt, zal ik hem een brief sturen om mijn onvrede daarvoor kenbaar te maken. Ik vind dat de KU Leuven moet duidelijk maken dat zij niet akkoord gaat met vele van zijn standpunten. Misschien moet de rector hem wel privaat ontvangen om hem dat namens de universiteit te zeggen (de rector sprak zich enkele dagen na dit interview hierover uit, zie artikel over de uitreiking van de ere doctoraten op pagina 1, mvd). Dat katholieke wil toch niet zeggen dat wij achter de autoritaire en onverantwoorde uitspraken van de paus moeten staan.»

Veto: Maar als er zo'n groot contrast bestaat tussen de ideeën van de paus en die van de unief, wat is er dan nog katoliek aan de KU Leuven?

Dobbelaere: «Het is toch niet alleen dat wat de paus zegt dat katholiek is. We moeten niet zomaar meegaan met hun definitie van katholicisme. Ik beschouw mezelf als behorend tot de universele katholieke Kerk. Er zijn ook veel positieve dingen uit de katholieke Kerk voortgekomen. Denk aan Monseigneur Gaillot, abbé Pierre of pater Damiano en aan zoveel naamloze geëngageerde kristenen.»

Veto: U zegt dat het de plicht van de universiteit is om de mond open te doen. Maar wordt er niet te weinig gesproken aan de unief?

Dobbelaere: «Inderdaad, dat is een terecht kritiek. Er zit een fout in het universitaire beleid. Men beoordeelt profen verkeerd. Hun pedagogische kwaliteiten worden weinig of niet geëvalueerd. Alleen de wetenschappelijke productie telt. Wanneer een prof vijf artikels publiceert, waarvan slechts één in een vakblad en de andere in breedmaatschappelijke tijdschriften, dan zal men hem niet hoog waarderen. Als hij de pretentie hebben een denken te willen zijn voor de maatschappij van morgen dan moeten we onze ideeën en bevindingen kenbaar maken aan die maatschappij. De unief moet voeling houden met de samenleving en er haar kritische functie in vervullen. Nu leven we nog teveel op een eiland. Dat wil ik ter overweging meegeven aan de vier kandidaatrectoren die al min of meer gekend zijn. Men moet een middel vinden om ook de diensten aan de samenleving te honoreren.»

Bart Eckhout
Peter van Rompaey

"Je ne regrette rien"

(foto Katrin Vanderbosch)